

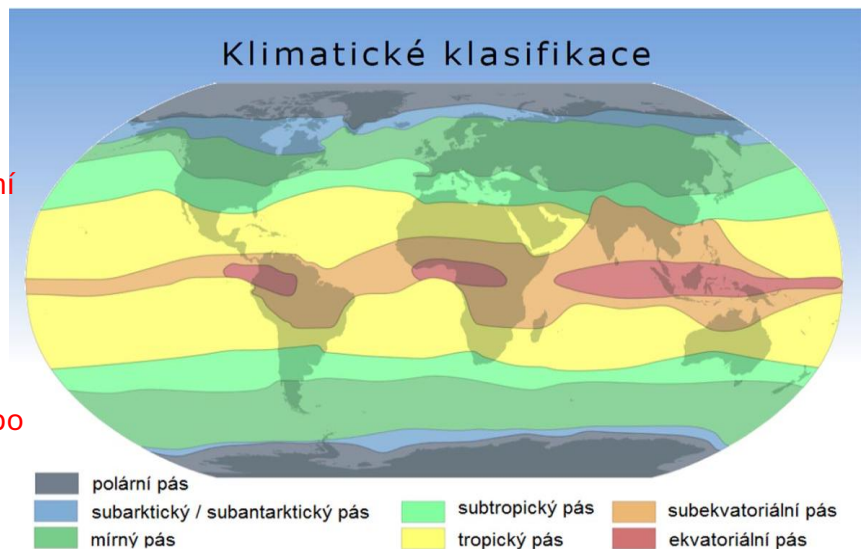
Klima, tedy podnebí, představuje dlouhodobý stav počasí, který je ovlivněn energetickou bilancí, cirkulací atmosféry, vlastnostmi aktivního povrchu i lidskou činností. Tyto změny se projevují v dlouhých časových obdobích. Podle měřítka rozlišujeme několik druhů klimatu, jako například makroklima, mikroklima a další. Klima má vliv na podstatnou část dějů na zemi, ať už socioekonomických, či fyzickogeografických. Jinak tomu není ani v případě říční sítě. Ne nadarmo se říká, že řeky jsou produktem klimatu.

Co všechno ovlivňuje klima na Zemi?

Teplotu, srážky, podobu krajiny, vegetaci, zalidnění zemědělství

Jak by mohlo klima ovlivnit řeku?

Zvyšovat či snižovat množství vody v řece, nebo velikost průtoku

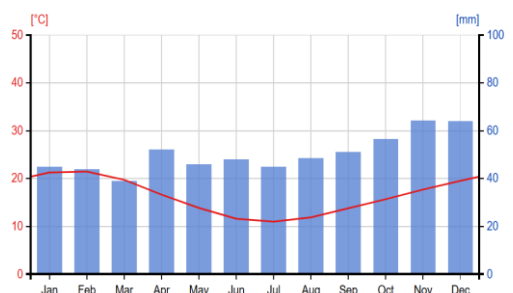
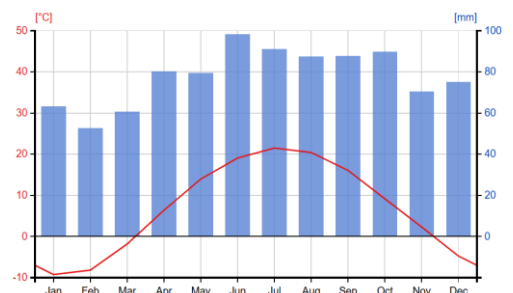
Dobrym a názorným způsobem jak vyjádřit klima na určitém území je **klimadiagram**. Jedná se o graf, který se skládá ze dvou os. Na jedné ose jsou vyneseny průměrné místní úhrny srážek, a na druhé ose jsou vyneseny průměrné místní teploty vzduchu. Klimadiagramy zpravidla zobrazují data za jeden kalendářní rok. Díky klimadiagramům tedy můžeme získat představu o klimatu na daném místě. Dokonce můžeme podle diagramu místo docela dobře lokalizovat.

Pokus se na základě znalostí, které máš o klimatu, lokalizovat tyto klimadiagramy k místům (alespoň přibližně). Jedná se o hlavní města 2 států.

Severní polokoule, zima je z v zimních měsících. Mírný pás, jelikož se střídá jí roční období vzhledem k rozdílu teplot.

K čemu mohou být takové klimadiagramy dobré? Pokus se vymyslet nějaké praktické využití.

Jižní polokoule, jelikož vyšší teploty jsou v zimních měsících. Teplá oblast, jelikož teploty neklesají pod 10 stupňů.

I když platí pravidlo, že řeka je silně vázaná na klima, zvláště pak její roční průtok, existují i výjimky. Jednou takovou výjimkou je i **Nil**, nejdelší řeka Afriky a jedna z nejvýznamnějších řek světa. Protéká jedenácti státy a na své cestě dlouhé přibližně **6 650 km** míří z východní Afriky k severu až do **Středoziemního moře**. Má dva hlavní zdroje: **Bílý Nil**, který přináší stálý přítok vody z oblasti rovníkových jezer, a **Modrý Nil**, jenž přitéká z Etiopské vysočiny a přináší sezónní povodně i úrodné naplaveniny. V Etiopii jsou hlavním zdrojem vody monzuny.

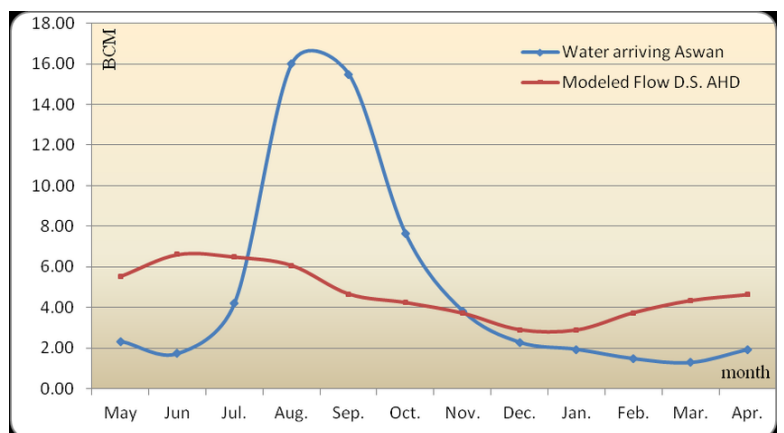
Nil byl od starověku „životodárnou tepnou“ **Egypta a Súdánu** – jeho pravidelné záplavy zajišťovaly úrodnou půdu a umožnily vznik a rozvoj vyspělé civilizace. To se však prudce změnilo v roce 1970. Díky lidské činnosti byl roční průtok Nilu změněn.

Co se stalo v roce 1970 v Asuánu, co mělo vliv na vodní režim Nilu?

Stavba přehrady

Porovnejte graf vodního průtoku Nilu před rokem 1970 a po roce 1970. Odpovídají tyto hodnoty s daty z klimadiagramu, převážně se srážkami? Pozor, klimadiagram začíná lednem, graf Nilu naopak květnem. Je třeba si grafy seřadit dle měsíců!

Vodní režim Nilu před rokem 1970 (modrá) a po roce 1970 (červená)

Z Nilu zmizely záplavové měsíce, jelikož voda je zadržována v přehradě.

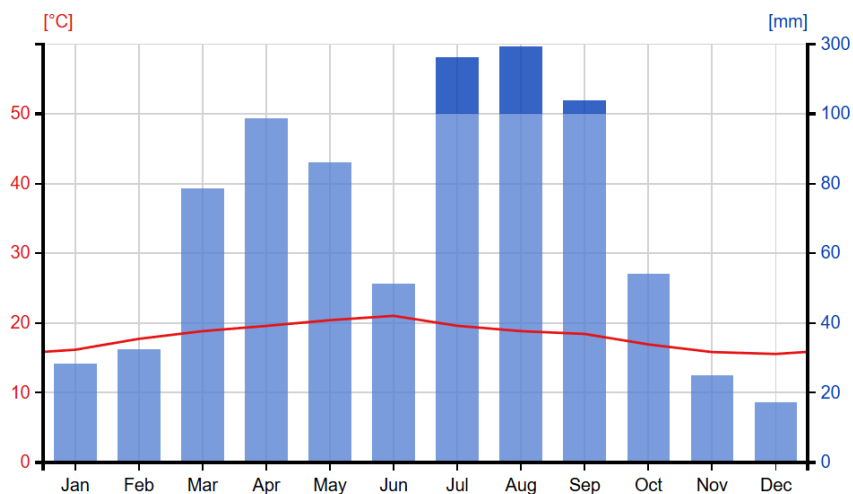
Napadá vás ještě nějaká řeka takto ovlivněná činností člověka?

Colorado

Co jiného může zapříčinit, že vodní režim řeky neodpovídá klimatu na daném místě?

Stavba přehrady, lidská činnost, záplavy, přírodní katastrofy.

Klimadiagram města Dessie v Etiopii

S klimatem úzce souvisí pojmy kontinentalita a oceanita. Tyto pojmy popisují dva typické rysy podnebí. Kontinentální typ je charakteristický pro vnitrozemí kontinentů. Oceánický typ je příznačný pro okraje kontinentů. Velký vliv na klima zde má oceán.

Zopakujte si, co víte o kontinentálním a oceánickém podnebí, stručně ho charakterizuj a popiš, zda je klimadiagram z oblasti kontinentální, či oceánické.

Kontinentální klima – velké rozdíly teplot během roku, méně srážek

Oceánické klima – malé rozdíly teplot během roku, více srážek

Co dalšího může ovlivnit klima na daném místě a tedy i podobu klimadiagramu?

Zeměpisná šířka, nadmořská výška, mořské proudy, reliéf, lidská činnost (města)

